

"ברוב שנאלתי למה דמקא אניל" נועה פורת, ספרה "הרבי קולי שומע" והרובי ניבור הספר

סמדר שיר | צילום: זהר שחר

"קוראים לי הלו קהלר הישראלית"

סיפורה מעורר ההשראה של נועה פורת, עיוורת וחירשת, שסירבה לתת למגבלות לנצח אותה. היום היא מורה, סופרת ומרצה. "אימא שלי תמיד אמרה שיש לי שתי אפשרויות: לבכות על מר גורלי או לראות את חצי הכוס המלאה ולצמוח משם. ואני בחרתי לצמוח"

"אני מניחה שאימא. אימא, ערנה, שנפטרה לפני 13 שנה, התפטרה ממקום עבודתה כדי לעזור לי לרכוש את השפה. לא אהבתי את השיעורים האלה, הערפתי לשחק עם חביות, אבל אימא התעקשה והכריחה אותי לקרוא ספרים כדי להגדיל את אוצר המילים."

"נתקלתי בקירות"

העיוורון שלה איבדן הרבה לאוירי טבן. "כשהייתי בת 7 אימא רשמה אותי לחוג טניס, ובסוף השיעור הראשון המורה צילצל אליה ואמרה, 'בוא לקחת את הילדה, היא לא רואה את הכדורים'. אינספור פעמים נתקלתי בקירות ובעצורים, או אימא חשבה שיש לה ילדה אסטימוגאוטית. לא הרגשתי שיש בי משהו חריג מפני שחשבתי שכולם רואים כמותי, כראייה ציבורית ומצומצמת, שלא משקפת את כל התמונה."

"רק בגיל 17, כשרצינו ללמוד נגינה, הלכתי לאופטומטריסט לבדיקת ראייה, והוא קבע שאני זקוקה למשקפיים. התחלתי לבכות, גם מכשיר שמיעה וגם משקפיים? אבא נחם אותי ואמרה, 'בואי נלך לקבל תווית דעת שנייה'. האופטומטריסט השני אמר, 'לא רק שהיא זקוקה למשקפיים, היא חייבת להיבדק על ידי רופא עיניים'. כך התגלה שנולתו עם 'תסמונת אשר', מחלה תורשתית שמעצבת כששני ההורים נושאים את הגן. הלקוח הזו מניעה בשלושה שלבים, ובסאובובנתי כבר הייתי בשלב השלישי, החמור ביותר. גם אחי אלעזר, שעבדו ממני בשש שנים, ירש את התסמונת, אבל מצבו טוב משלי."

נועה פורת סמחה כשנציג נים אותה כ"הלן קהלר הישראלית". "בנעורתי היא הייתה המודל לחיקוי שלי - עיוורת וחירשת כמוני שהצליחה לטרוף המגבלות הפיזיות", היא אומרת. "אמא שלי לעצמי שאם היא הצליחה, אין סיבה שאני לא אתמודד עם אתגרים. כבר אז ידעתי שמיגבלה היא רק מילה, ושאלה אניים לעורתי את כוח הרצון האנושי, אצליה לטבור טוב ושוכ את תקוות הובוכיות".

וח מה שהיא עושה. פורת, 47, תושבת נט, אם לשלושה וסטודנטית לתואר שני בחינוך מיוחד, היא מורה וגם סופרת ומרצה. "ישם רבי לא בא לי בקלות", היא אומרת. "התקבלתי לעבודה בחסד, לא בחוכה, ותמיד מצפים ממני להוכיח שאני שווה".

כשנולדה, איש לא ביקר את השמיעה שלה. את העיסוב התפתחותי שהפגינה ייחסו לפיגור. "לט" ולי, גרולתי עם הורים אוהבים ותומכים שקיבלו אותי כמו שאני, היא מספרת. "רק בגיל 4 נפל לכתא שלי האסטימוגאוט. היא ראתה שאני כל הזמן מסתובבת כדי לחפש את הפנים של מי שמדבר אליי, ואמרה, 'דע, אילי הילדה חירשת'. בעקבות השאלה של סבתא, שגם אחותה טלדה חירשת, עברתי בדיקת סקיצפת וניתוח לניקוח הנחלים מהאוזניים, והבטיחו לי מכשיר שמיעה ממוסם - קופסה גדולה שחכמתי לבסם שמפרו לי בנטויה. הילדים בנן ובפסבחו היו אכזריים וכל הזמן משבחו לי בחושים ושילפו את האוזניות".

מה הילדה הראשונה ששמעתי?

מה הם היו אמורים: "תמיד עשינו חמץ, אפילו כשכל הסיכויים היו נגדי, אני מעם לא הרגשתי שאין לי סיכוי לנצח" | ארנוולד פלמר

בקיץ שעבר הם חגגו 26 שנות נישואים. "טענה לפנה אני אוהב אותה יותר", אמר ארול "פעד אחי יש בה המון חום ורגש, ומעד שני הוא מודל השמחה, היא לחמץ".
 "הלוואי שלא הייתי חייבת להילחם", היא נאבחה. "לבעיר, החברה שלנו ביה ולא יודעת לקבל את השורה, זה מתבטא בדברים הכי קטנים. אני מונה במילל כדי לקבל סירית ממוי, ועונים לי 'א' אפשר לתת פורטים במיל, תחזקו', אני טובה סתם 'סליחה, אבל אני לא יכולה לרדב בסלפון, אני חרישה', אני גם לא מבינה איך ייתכן שהורי פא בקופת הילדים לא מרדב בשפת הסינטזיס, מה שסחיבים אחי להביא אחי מתירגמק, הלו, מה עם הסינין רפואי ובעת הפרט?
 "לפני עידן האינטרנט נעמדו באוטובוס לקי פת חולים כדי למבוע תור לרופא. אמרו לי 'לא קובעים בנקי, צלצלי למוקד', כשהסברתי שזה בלתי אפשרי, אמרו לי, 'אולי הבקטי מאימא שלך שתרדב בשנקי', נשארו את העיניים לשמיים ושאלתי, 'אימא, את יכולה לעזור לי?'
 כשילדה את גיא, בן ה-21, אמר טענה אצלם ביליות ואבני הציא עברם תאודת חודים. אחי הילדת רותם, בת ה-19, פודת התעקשה לתפקד כעצמאית למרות טענה החסדי והיא חללה לטכול במתרחזרות חוסר שיחי מסקל. 'ארד לא רצה ילד שלישי, הוא טען שאסוד להתגרות בטורלי', היא מספרת, 'או נרדתי בין טובי המוט' חום. כולם אישרו שאין היבחה מוצקה לקטר בין הירונית להחרפת התמונת, ואחרי חודש הייתי את בתי עמית.

איך התמודדת עם תוצאות האבחון?
 "אימא תמיד אמרה שיש לי שתי אפשרויות: לבכות על סר נורלי או לראות את חצי הכוס המלאה ולצנח טעם. ואני בחרתי לצנח. הכל שהיא לא זכתה לראות את הרדב שעברתי מאו ועד היום. ברור ששאלתי 'למה חוקא אני', אבל בוסת האהבה והתמיכה שקיבלתי מהמספחה לא חפרתי בזה יותר מדי".
 פודת למדה במסגרות רגילות "טעני שאו עיד לא היה חוק לחנוך מיוחד. לא הייתי חלמירה נרועה, אבל היה לי מאוד לא קל", היא אומרת. "למולי חסרתי את סיטונה לר, חברתי הטובה עד היום, פעמה לי לסיים את החיטון בבגרות מלאה. כשכל הכיתה נענשה על משהו, ואני טענתי שלא

נועה מרדב והמשפחה

שמעתי מה היה עליי לעשות, שמעתי את סיטונה צועקת משהו חריד, 'אם כל הביתה נענשה, גם נועה חייבת להיענש, היא כמו כולם'.
 "טעם, במסיבה, כיבו את האודות כדי לרקוד מלואו. ברישף לא הצלחתי לקירא שפתים, וכיוון שיש לי עידודין לילה מחולק, נבהלתי מאוד. יצאתי ממש בכבי, רצתי הביתה, המתגנתי בחורה וכסי סיטונה באה לעודד אותי החחתי בה, 'אני מקנאה בר שאת שומע', סיטונה ענתה 'נועה, קנאה היא רגש חודם. אם את רוצה אחי חוכרה שלך, תפסיקי לקנא'. ובאמת ננמלתי".
 למרות שהצבא נתן לה סמך, פודת התעקשה לתרגיט. 'התגוררתי במסך שנתים בעת'ס ומנחל תסלומיטם בחיפה. נספתי באוטובוס הלך וחווה כי אני יכולה להסתיר בדרכים שאני מכירה. יש לי תעודת עיוה, אבל אני רואה את עצמי בחרישת יותר מאשר כעודדת'.
 במהלך השירות, לראשונה בחייה, היה לפודת חבה 'המפקד שלי הכיר לי בחור לקי שטיעה. יצאנו קת ולא התאכזתי בר', היא מספרת, 'אבל הוא היה חתב הכי טוב של ארץ בעלי, שהיה סיפור אהבה מסבס ראשון'.
 לרהמת אמינות
 ארד פודת, 55, שעובר בעיריית עם בתחום מעריט מידע ונגישות, נילד עם בעיה שטיעה. "אימא שלי חללה בארמת כשהייתי בנענה", היא מספרת. "כניל שנה וחצי איבטו אצלי ירידה במסר וע והתחלתי להרכיב מספחה עד שעברתי ניתוחים להשתלת סכוליום בשתי האוזניים".
 "אימא של חוטינה סוללת למכשיר במכון אוריאולוגי ושאלה את המוכרת אם היא מכירה בחורה בעלת לקת שטיעה שתוכל להתאים לי בנה", מספרת פודת בחור רחב 'המוכרת צירפה לפוללות את מספר הטלפון בביתה. אימא של צילצלה לאימא שלי והציעה, 'אולי נינסט מילט' תגניט בין הילדיים'. אימא שלי לא התבלבלה ועי נהה 'הילדים מספיק גדולים כדי להיפגש בעצמם, וכולנו נינסט רק כשהם יזמינו אותנו לחושה. נפי נענו בתחנה חוכרות בעמ. פגישה עיוורת, תרתי מסמך. כשהורתי הביתה, בירדתי לאימא שאני מתחננת אותה. ארד לקח אחי מהבוק'ס לחושה.

"כשגיא הבן שלי היה בכיתה ד' הוא חזר הביתה בוכה וסיפר שקיללו אותו. הילדים אמרו שאת חירשת, אמר חייבקותי אותו, הסברתי לו שאני באמת חירשת ושזאת לא קללה"

"כאחד הימים, כשהייתי בבית, פתאים עמית נעלמה לי מהעיניים. קראתי לה, אבל ארד תי' ניקת בת טענה חודשים יכולה לענינה. ניששתי בסלת, מיליטטר אחרי מיליטטר עד שפצאנו אותה וחללה על שילוח הבנתי שכמעט איבדתי אותה. השכחתי להבנים הביתה מורה לבחיה שנתנה לי הרבה סיפים. היא ציירה אותי בספדת גביחות טעני שבכל קעם שפתחתי את התגור להוציא תבנית נבחייתי בחודעות. הוא גם ליבחה אותי להשתטס בטקל נחיה".
 אחרי הלירה השלישית עברה פודת ניתוח השתלת סכוליו באוזן אחת. "מתנה אריירה. עד אז כעסתי על הילדים שלי, האסמתי אותם שהם לא מרדבים ביה. רק אחרי תגיות הבנתי שהאשמה לא הייתה בהם אלא בי. התחלתי לטמוע צילדים שלא חברתי. כשטיילתי עם ארד, שאלתי אותו מה המוזיקה הנפלאה שאני שומעת. אחד מעובדי האודות טעע את הפאלה והיטח בי, 'ו' לא מוזיקה נפלאה, אלה צרצרים שפפריעים לי לישון בלי לה'. חייבתי".
 עמית, בת 50, שראתה את אמא בבית החולים, תבוטה ונפחה, נרתעה ממנה. כדי להקרב אליה כתבה פודת את הספר 'היובי קולי' שי' טע', הוציאה אותו לארד באמצעות גיטם השותים, והחברה לפתג'סים הארצית מסייעת לה בהפצתו. "כשגיא היה בכיתה ד' הוא חזר הביתה בוכה וסיפר שקיללו אותי", היא מספרת. "הילדים אמרו שאת חירשת, והא אמר חייבקותי אותו, הם רדתי לו שאני באמת חירשת ושזאת לא קללה, זו

"כשאת רוצה לטמוע את שומעך, וכשאת לא רוצה לטמוע את חירשך", היא עשתה הסבה, למדה חינוך במכללת נהרדון בחיפה, ולפני שנה וחצי חללה ללמד בבית ספר יסודי הסמוך לביתה במסגרת תוכנית 'מורים ללא גבולות' שמעודדת העסקת מורים בעלי צרכים מיוחדים.
 ארד התלטייית סקבלים איתר'ן
 "טענה אני מלמדת מתמטיקה בכביעות קטי' נות וגם לוקחת תלמדים בעלי לקיות למידה לשיעורי העצמה. אני אישרת להם, 'אם אני עם החירשות והעיוורת, הפסתי למורה, גם אתם תגייעו רחוק'. אני גם מסבירה להם שאם נקבל את השונה כשוה, נראה עד כמה הוא באמת שווה".